

Popis reprezentativní knihy – tzv. Book Scan

Zpracovala: Alžběta Churáčková

Karel Čapek / Válka s Mloky / 1936 / úroveň 4

Úvodní poznámky:

Karel Čapek byl český spisovatel, který žil v letech 1890–1938. Živil se jako novinář, psal prózu, dramata, cestopisy i literaturu pro děti. Válka s Mloky je jedno z posledních Čapkových děl. Vycházelo v novinách od roku 1935. První vydání pochází z roku 1936.

Příběh dosud nebyl zfilmován, ale v roce 2015 se chystá premiéra česko-německo-polského filmu Tomáše Krejčíka Válka s Mloky.

Čas	239 stran, ilustrace
Zájmy	Válka s Mloky je utopický román s fejetonistickými rysy. Čtenáře zaujme především svou dobovou aktuálností a varovným rozměrem. Je možné při něm přemýšlet o činech a postojích postav, které mohou vypadat zdánlivě nevinně, ale v konečném důsledku v nich poznáme jednoznačné zlo. Vyspělejšího čtenáře osloví také Čapkův satirický přístup ke skutečnosti, stejně jako zesměšňování některých skupin lidí (vědci, sektáři, komunisté apod.) a literárních žánrů, především publicistiky.
Čtenářská zkušenost	Čtenáři by měli být nejméně mírně pokročilí. Absence hlavní postavy, nejednoznačná dějová linie, množství epizodních kapitol znesnadňuje čtenáři orientaci v příběhu. Zkušenost s utopickou či fantaskní literaturou je určitě k užítku. Čtenář by měl být schopen nahlédnout skrytý význam, který není v textu explicitně řečen.
Všeobecné znalosti	Je důležité, aby byl čtenář schopen přistoupit na pravidla fiktivního světa. Výhodou je znát společenské zákonitosti především z oblasti společenského žebříčku a obecných mezilidských vztahů. Nutné je znát rámcovou psychologickou typologii osob, aby čtenář mohl patřičně

	domyslet charakter jednotlivých postav v příběhu Čapkem většinou necharakterizovaných přímo.
Oborově specifické znalosti a zkušenosti	Kniha je z hlediska oborově specifických znalostí relativně složitá. Objevují se tam detaily z rozličných oborů autorem předkládaných jako samozřejmost. Základem je znalost publicistického stylu, jenž je často prezentován parodicky. Čtenáři budou kužitku také zevrubné zeměpisné a historické znalosti. Taktéž znalosti z biologie výrazně dopomohou k většímu pochopení a umocnění dojmu z knihy. Z dalších znalostí jmenujme ekonomicko-hospodářskou obeznámenost. Velice důležitým prvkem je znalost cizích jazyků, především angličtiny. Jedna pasáž je dokonce novinový výstřížek psaný švabachem.
Slovní zásoba	Čapkova slovní zásoba je bohatá. Základ tvoří spisovná čeština, podle aktuálního použití žánru i slova hovorová, slangová a argot. Problémy by mohly činit cizojazyčné výrazy, především množství anglických výpovědí.
Větné konstrukce	Větné konstrukce odpovídají současnému spisovnému jazyku a neměly by činit problémy. Většinu textu tvoří popis. Dialogy se objevují hlavně v první knize.
Stylistika	Stylistika je v různých částech značně vyhraněná. První kniha je psaná ve stylu dobrodružného románu. Druhá je souborem výstřížků z novin a odborných vědeckých textů. Ve třetí knize Čapek využívá publicistický styl, kterým referuje o aktuálních událostech.
Děj	Příběh se odehrává v autorově současnosti v Čechách a částečně i na jiných místech planety. Ústředním tématem je převzetí světové vlády Mloky a začátek tzv. Mločího věku.

Časový sled	Děj je vyprávěn chronologicky, pouze je přerušován různými odbornými a publicistickými články.
Dějové linie	Každá z knih má vlastní samostatnou dějovou linii, pojítkem jsou epizodní kapitoly o životě pana Povondry, který sbírá novinové výstřižky o všem, co se týká Mloků.
Perspektiva	Příběh je vyprávěn v er-formě, vyprávění je zejména v první části obohaceno dialogy. V dalších knihách se často objevují novinové výstřižky a odborné články.
Smysl	Knihy mají být především alegorickým varováním před blížící se druhou světovou válkou. Mločí věk je paralelou k rozpínavosti Německé Říše v čele s Hitlerem (v knize alias Chiefem Salamardrem).
Charakter postav	Knihy postrádají ústřední postavu, která by nás provázela celým příběhem od začátku do konce. V každé části knihy jsou důležité jiné postavy. Jednotlivým prvkem je postava pana Povondry, který vyplňuje paralelní epizodní příběh. Postavy nejsou autorem přímo charakterizované, jejich osobnost si musíme domyslet z jejich myšlenek, promluv a činů.
Počet	V každé knize vystupuje do popředí jiná z postav, v první knize to je především kapitán van Toch (Vantoch), objevitel Mloků, a investor G. H. Bondy. Druhou knihou nás provází vrátný pan Povondra a ve třetí knize je příběh obohacen o postavu Chiefa Salamandra.
Vztahy	Vztah jednotlivých postav mezi sebou není hlavním Čapkovým tématem, tudíž mu není věnována pozornost. Ústřední vývoj vztahů se týká rasy lidí a Mloků, jejichž role se postupem knihy vyměňují.